Lietas arhīva Nr. C-0523-19/22
ECLI:LV:RPPT:2019:0208.C68394617.9.S

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā, 2019.gada 8.februārī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Sondare
rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA "Kredītuzraudzības birojs" vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 31.maijā SIA "Kredītuzraudzības birojs", pamatojoties uz likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktu, 54.panta pirmo un otro daļu, likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta 2.[1]daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.panta pirmo daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta pirmo daļu, likuma "Par dzīvokļa īpašuma" 12.panta pirmo daļu, Civillikuma 1069., 1071., 1801., 1805., 1806., 1838., 2141. un 2142.pantu, Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmo daļu un Ministru kabineta noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.1.punktu, vērsās Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā ar vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par naudas piedziņu.

Prasībā norādīts, ka uz zemes gabala /adrese/ un /adrese/, ar kadastra nr. /numurs A/atrodas dzīvojamā ēka /adrese/, kuras uzturēšanai un apsaimniekošanai ir funkcionāli piesaistīta minētā zemes gabala daļa 4996m^2 platībā.

No minētā izriet, ka starp zemes īpašnieku un ēkas dzīvokļu īpašniekiem, tostarp, atbildētājiem, kuriem nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese A/ un /adrese/, ir pastāvējušas un pastāv zemes likumiskās (piespiedu) nomas tiesiskās attiecības, kuras regulē likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta otrā ^{prim} daļa un likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. un 54.pants.

Prasībā norādīts, ka rakstveida līguma noslēgšanu pušu starpā nav nepieciešama, jo likumiskā (piespiedu) noma pastāv bez pušu gribas izteikuma un bez parakstītiem līgumiem un tādejādi dzīvokļa īpašnieka pienākums ir veikt zemes nomas maksas samaksu zemes īpašniekam.

Pušu starpā nav panākta vienošanās ne par nomājamās platības maiņu vai zemes nomas maksu, kas būtu atšķirīga no likumā noteiktās, proti, dzīvokļa īpašuma īpašniekam ir jāmaksā nomas maksa 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā par laiku no 01.01.2008. - 30.09.2009. un 6% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā par laiku no 01.11.2009., kā arī laikā no 01.01.2010.-31.12.2010., jākompensē nekustamā īpašuma nodoklis atbilstoši tam piederošajām ēkas domājamām daļām par to zemes gabala daļu, kas noteikta kā funkcionāli nepieciešamā, ēku nododot privatizācijai.

Atsaucoties uz Civillikuma 2142.pantu, prasītājs norāda uz atbildētāju, kā dzīvokļa īpašnieku pienākumu maksāt zemes īpašniekam nomas maksu par laika periodu no 01.01.2008. līdz 31.12.2010. par ēkas uzturēšanai nepieciešamā zemes gabala nomu.

[1.2] Zemes īpašnieks laikā no 01.01.2008. ir bijis AS "Pilsētas zemes dienests" (iepriekšējais nosaukums AS "Juridiskais birojs "Specialis"").

AS "Pilsētas dienests" ar mantisko ieguldījumu prasītāja pamatkapitālā tam piederošās prasījuma tiesības pret atbildētājiem par zemes nomas maksas un blakus prasījuma samaksu ir ieguldījis meitas sabiedrībai SIA "Kredītuzraudzības birojs".

Kreditors pirms vēršanās tiesā izmantojis parādu ārpustiesas atgūšanas pakalpojuma sniedzēja SIA "Vienotais norēķinu centrs" pakalpojumus, nosūtot paziņojumu atbildētājiem par parāda atgūšanas procesa uzsākšanu. Tā kā atbildētāji parādu ārpustiesas kārtībā nav samaksājuši, prasītājs lūdz tiesu piedzīt parādu un vienlaikus arī parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumus.

[1.3] 2006.gadā prasītājs bija vērsies tiesā pret Rīgas pašvaldību kā privatizējamo ēkas vadītāju (C04355106). Prasība sākotnēji tika apmierināta, tomēr tā kā tiesvedības laikā ēku pārvaldīšana tika nodota pašvaldības kapitālsabiedrībām, kas vēlāk tika apvienotas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", 2010.gadā kasācijas instance Augstākās tiesas 2009.gada 19.marta spriedumu atcēla (SKC-174/2010), kā rezultātā, skatot lietu atkārtoti, prasība pret Rīgas pašvaldību tika noraidīta.

Lietā tika nodibināts, ka uz 2008.gada 10.marta trīspusējas papildvienošanās pamata tiesības slēgt nomas līgumus dzīvokļu īpašnieku vārdā pašvaldība ir nodevusi Rīgas namu pārvaldniekam. Spriedums lietā SKC-252/2016, ar ko tiesa no judikatūras ir atkāpusies, pieļauj prasības celšanu arī pret dzīvokļu īpašniekiem un ēkas kopīpašniekiem tieši, ne tikai caur to pārstāvi.

[1.4] Ņemot vērā minēto, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no:

- atbildētājas /pers. B/ parādu 935,22 EUR, ko veido zemes nomas maksa 750,70 EUR, PVN 157,65 EUR, NIN 19,87 EUR un parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumi 7 EUR apmērā;
- atbildētāja /pers. C/ parādu 971,77 EUR, ko veido zemes nomas maksa 780,26 EUR, PVN 163,85 EUR, NIN 20,66 EUR un parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumi 7 EUR apmērā.

Lemt par tiesāšanās izdevumu piedziņu no atbildētajiem un noteikt prasītajam tiesības saņemt 6 % gadā no piedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

[2] Atbildētājs 2017.gada 4.jūlijā sniedzis paskaidrojumus uz celto prasību, kuros atsaucoties uz Komerclikuma 406., 389.pantu norāda uz lietā konstatējamo noilgumu, pievienojot paskaidrojumiem juridiskās literatūras un skaidrojumu apkopojumus attiecībā uz zemes nomas maksās pienākumu. Tā kā minētais pielikums nav parakstīt, tad tiesa to neidentificē kā atbildētāja paskaidrojumus.

[2.1] 2017.gada 5.jūlijā tiesā saņemti /pers. A/ paskaidrojumi uz prasību. Atbildētāja norāda, ka prasību neatzīst. Atbildētājs ieskatā prasītājam nav tiesību prasīt parāda samaksu par laika periodu,, par kuru celta prasība, jo tāds prasījums būtu izvirzāms tikai gadījumā, ja starp pusēm būtu noslēgts

zemes nomas līgums. Ņemot vērā minēto, nav pamata prasīt arī parāda piedziņas izdevumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir izvērtējis SIA "Vienotais norēķinu centrs" īstenoto parādu atgūšanas praksi, konstatējot, ka tā realizēta bez tiesiska pamata, jo starp pusēm nebija noslēgts līgums.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta pirmā daļa noteic zemes gabala īpašnieka pienākumu noslēgt zemes nomas līgumu ar privatizēta objekta īpašnieku. Uz pienākumu noslēgt zemes nomas līgumu norādīts arī Satversmes tiesas spriedumā lietā nr.2008-34-01.

Tā kā zemes nomas tiesiskās attiecības starp pusēm nebija nodibinātas ne ar tiesisku darījumu, ne ar tiesas spriedumu, atbildētājas ieskatā, nav iespējams izlemt jautājumu par zemes nomas maksas piedziņu.

Bez tam, atbildētāja, atsaucoties uz Komerclikuma 406.pantu norāda, ka konkrētajai prasībai ir iestājies noilgums, tādejādi prasība ir noraidāma.

[3] Prasītājs 2017.gada 28.augustā sniedzis atsauksmi uz atbildētāju paskaidrojumiem un 2018.gada 8.februārī iesniedzis papildus pierādījumus, kas prasītāja ieskatā norāda uz atbildētāju norādītā noilguma pārtraukumu lietā.

[4] 2018.gada 20.februārī prasītājs vērsies tiesā ar pieteikumu par puses procesuālo tiesību pārņemšanu.

[4.1.] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 1.marta lēmumu civillietā SIA "Kredītuzraudzības birojs", reģ. nr. 50103162891, aizstāts ar tā tiesību pārņēmēju – biedrību "Zemes reformas komiteja", reģ., nr. 40008192818.

[4.2] 2019.gada 15.maijā biedrību "Zemes reformas komiteja", reģ., nr. 40008192818 vērsusies tiesā ar pieteikumu par puses procesuālo tiesību pārņemšanu.

[4.2.1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 24.maija lēmumu biedrība "Zemes reformas komiteja", reģ., nr. 40008192818 aizstāta ar tās tiesību pārņēmēju AS "Latzemes aktīvi, reģ. nr. 40003347400.

[4.3] 2018.gada 12.septembrī AS "Latzemes aktīvi, reģ. nr. 40003347400, vērsusies tiesā ar pieteikumu par puses procesuālo tiesību pārņemšanu, vienlaicīgi grozot celto prasību, kurā lūdz tiesu piedzīt zaudējumus no:

- atbildētājas /pers. B/ 777,57 EUR, ko veido zemes nomas maksa 750,70 EUR, NIN 19,87 EUR un parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumi 7 EUR;

- atbildētāja /pers. C/ 807,92 EUR, ko veido zemes nomas maksa 780,26 EUR, NIN 20,66 EUR un parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumi 7 EUR apmērā.

[4.3.1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2018.gada 21.septembra lēmumu AS "Latzemes aktīvi, reģ. nr. 40003347400 aizstāta ar tiesību pārņēmēju AS "Pilsētas zemes dienests", reģ. nr. 40003541185.

[5] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2018.gada 11.oktobrī.

Motīvu daļa

[6] Novērtējot prasības pieteikumā norādīto pamatojumu un pušu paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Prasību tiesā cēlusi SIA "Kredītuzraudzības birojs", norādot, ka prasījuma tiesības ieguvis no AS "Pilsētas zemes dienests" ar mantisko ieguldījumu – nododot tai piederošās prasījuma tiesības pret atbildētājiem par zemes nomas maksas un blakus prasījumu samaksu SIA "Kredītuzraudzības birojs" pamatkapitālā.

Atbilstoši šī sprieduma 4. līdz 4.3.1punktam, prasītājs lietā aizstāts ar AS "Pilsētas zemes dienests", reģ. nr. 40003541185.

Lietā noskaidrots, ka uz zemes gabala /adrese/ un /adrese/, ar kadastra nr. /numurs A/atrodas dzīvojamā ēka /adrese/, kuras uzturēšanai un apsaimniekošanai ir funkcionāli piesaistīta minētā zemes gabala daļa 4996m^2 platībā.

Tāpat lietā noskaidrots, ka atbildētājai /pers. B/ kopš 15.08.2006, pieder dzīvokļa īpašums nr./adrese/ (lietas 12.lapa), savukārt atbildētājam /pers. C/ – dzīvokļa īpašums nr./adrese/.

No lietā pievienotās Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas izdrukas (lietas 14.lapa) redzams, ka AS "Juridiskais birojs "Specialis"" īpašuma tiesības uz zemes gabalu /adrese/, ieguvis pamatojoties uz 2003.gada 2.septembra pirkuma līgumu.

[6.1] Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka izskatāmajā lietā pastāv likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 14.panta pirmajā daļā norādītais pamats atzīt, ka zeme un uz tās esošā dzīvojamā māja ir patstāvīgi īpašuma objekti, līdz ar ko starp to īpašniekiem pastāv piespiedu zemes nomas tiesiskās attiecības.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2009.gada 25.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-71/2009 norādījis, ka minētās lietošanas attiecības pastāv neatkarīgi no zemes īpašnieka un ēkas (būves) īpašnieka gribas, respektīvi, tām ir piespiedu raksturs. Tā kā zemes lietošanas tiesības starp ēkas (būves) īpašnieku un zemesgabala īpašnieku likumā regulētas kā (piespiedu) nomas attiecības, ir pamats atzinumam, ka tām ir tikai nosacīta līdzība ar līgumiskām attiecībām, jo būtībā šīs attiecības ir likumiskas. Līdz ar to, secināms, ka starp zemes gabala /adrese/īpašnieku un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašniekiem pastāv likumiskās (piespiedu) zemes nomas tiesiskās attiecības, jo tās pastāv neatkarīgi no pušu gribas, proti, uz likuma pamata un pastāvēs tikmēr, kamēr vien uz zemes nekustamā īpašuma atradīsies patstāvīgs ēku nekustamais īpašums. Šādas likumiskās (piespiedu) nomas tiesiskās attiecības regulē likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju".

Konkrētajā gadījumā nav piemērojamas likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" normas, jo AS "Juridiskais birojs "Specialis"" (jeb šobrīd AS "Latzemes aktīvi") nav bijušais zemes īpašnieks vai viņa mantinieks, kuram atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi. Zeme ir iegūta komercdarījuma rezultātā.

[6.1.2] Komerclikuma 1ikuma 1.panta pirmā daļa noteic, ka komersants ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība vai kapitālsabiedrība), savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. Komercdarbība ir viens no uzņēmējdarbības veidiem. Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ka saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību.

Komerclikuma 388. un 389.pants noteic, ka komercdarījumi ir komersanta tiesiski darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

No Lursoft datu bāzes redzams, ka AS "Latzemes aktīvi" ir reģistrēts komercreģistrā. Tā darbības veids – sava vai nomātā nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (lietas 145.lapa).

Ievērojot minēto, secināms, ka AS "Juridiskais birojs "Specialis"" jeb šobrīd jau AS "Latzemes aktīvi", reģ. nr. 40003347400, zemesgabals /adrese/, iegādāts ar mērķi veikt komercdarbību, proti, to iznomāt un gūt peļņu no nomas maksas.

Komerclikuma 2.pants noteic, ka komercreģistrā ierakstīta komersanta saimnieciskā darbība ir atzīstama par komercdarbību un ierunas par to nav

pieļaujamas.

Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka AS "Latzemes aktīvi" darbības, ko sabiedrība veica ar savu nekustamo īpašumu, tai skaitā zemes nomas maksas pieprasīšanu, tiek veikta sabiedrības tiesisko darījumu, kas saistīt ar tās komercdarbību, ietvaros.

AS "Juridiskais birojs "Specialis"" (jeb šobrīd AS "Latzemes aktīvi",) ieguvis īpašuma tiesības uz zemi, uz kuras atrodas privatizēts objekts, daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, kas liecina, ka tas ir veicis komercdarījumu, jo ir komersants un saskaņā ar Komerclikuma 1.pantu, jebkuras komercsabiedrības darbības jēga ir peļņas gūšana. Fakts, ka dzīvokļu īpašnieku un sabiedrības starpā rakstveidā nav noslēgts zemes nomas līgums, nemaina šo attiecību komercdarījumu dabu.

Juridiskajā literatūrā dots skaidrojums, ka piespiedu zemes nomas gadījumā gan zemes īpašnieki, gan ēku, gan privatizēto dzīvokļu īpašnieki ir spiesti rēķināties ar situāciju, kas ir nomai līdzīga (*K.Torgāns. Saistību tiesības. Mācību grāmata. Rīga:TNA, 2014., 347.lpp.*)

Tiesa ņem vērā arī Tieslietu ministrijas sniegto skaidrojumu attiecībā uz piespiedu nomas tiesiskajām attiecībām (skat. Tieslietu ministrijas 2017.gada 2.marta skaidrojums "Piespiedu nomas tiesisko attiecību aktuālie jautājumi" https://www.tm.gov.lv/lv/cits/piespiedu-nomas-tiesisko-attiecību-aktualie-jautajumi), kurā norādīts, ka gadījumā, ja piespiedu nomas tiesiskajās attiecības viena no darījuma pusēm ir komersants un minēto attiecību rašanās pamats ir tiesisks darījums vai arī šīm attiecībām ir piemērojami tiesiska darījuma noteikumi, tad, atbilstoši Komerclikuma 406.pantam, attiecībā uz komersantu ir pamats piemērot saīsināto noilguma termiņu.

[6.1.3] Saskaņā ar Komerclikuma D daļas 406.pantu, no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Atbilstoši minētā likuma Pārejas noteikumu 16.pantam, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu.

No minētā secināms, ka noilguma termiņš no komercdarījuma izrietošajiem prasījumiem, kuri slēgti, piemēram līdz 2010.gadam var iestāties 2013.gada 1.janvārī, jo normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu, noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem – lai termiņš jau būtu notecējis [..].

Komerclikumā noteiktā prasības celšanas noilguma apturēšanai vai pārtraukšanai attiecībā uz atbildētājiem pierādījumi līdz lietas izskatīšanai netika iesniegti.

Civillikuma 193.pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā. Savukārt Civillikuma 1910.pants noteic, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot arī kā ierunu, piemēram, ieskaitam.

Civillikuma 1.pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

[6.1.4] Izvērtējot prasītājas 2018.gada 8.februārī iesniegtos pierādījumus, tiesa norāda, ka dažādu amatpersonu viedokļi par piespiedu nomas tiesisko dabu tiesai nav saistoši. Tāpat 2018.gada 8.februārī iesniegtie papildus pierādījumi nepierāda prasības celšanas noilguma pārtraukšanu. Prasītāja sarakste ar SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" liecina par to, ka atgādinājums par zemes nomas maksājumiem apsaimniekotājam ir nosūtīts tikai 2016.gada 11.maijā (139.lapa). Lai gan Prasītājas vēstulē apsaimniekotājam norādīts, ka tas ir atkārtots atgādinājums, pierādījumi par iepriekš sūtītiem atgādinājumiem vai rēķiniem nav iesniegti. Turklāt no minētās vēstules nav identificējams zemes īpašums, par kuru tiek pieprasīta nomas maksa. Līdz ar to, minētā sarakste nekalpo par pierādījumu noilguma pārtraukumam.

Lietā nav iesniegti tādi pierādījumi, kas liecinātu par noilguma pārtraukumu, proti, ka prasītājs, kā zemes īpašnieks būtu izstādījis un nosūtījis atbildētājiem rēķinus par zemes nomas maksu vai nosūtījis atgādinājumu par parādsaistībām par laiku no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, skaidrojot Civillikuma 1902.pantā norādīto, noilguma pārtraukums (..) nozīmē to, ka ar pārtraukuma brīdi sāk tecēt jauns noilguma termiņš. Noilguma pārtraukuma sekas attiecas arī uz citiem Civillikuma 1905. un 1906.pantā norādītajiem gadījumiem (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans Īpašums, 1998, 362.lpp.; K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata.Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 282.-283.lpp.; E. Grīvnieks. Civiltiesiskais noilgums. Jurista Vārds. 13.09.2016./Nr.37 (940)*)

Atbilstoši Civillikuma 1905.pantam atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu. Kreditora atgādinājums ir darījums Civillikuma 1403.panta izpratnē, jo tas, pārtraucot noilgumu, groza starp kreditoru un parādnieku pastāvošās tiesiskās attiecības. Tādēļ uz šo atgādinājumu attiecināmi vispārīgie noteikumi par gribas izteikumu.

Viena līdzēja gribai nav nozīmes, ja tā netiek darīta zināma otram līdzējam. (..) Doktrīnā norādīts, ka šādos gadījumos gribas izteikumam ne vien jābūt vērstam parādnieka virzienā, bet tam turklāt jābūt izteiktam tādā veidā, lai adresāts parastos apstākļos varētu rēķināties ar tā saņemšanu (*sk. Brox/Walker. Allgemeiner Teil des BGB, Rn.143, citēts pēc Balodis K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 157.lpp.*).

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts dzīvokļa īpašnieka pienākums slēgt zemes nomas līgumu (vai pilnvarot pārvaldītāju to darīt) ar tā zemes gabala īpašnieku, uz kura atrodas privatizētais objekts. Savukārt no likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta ceturtās daļas izriet, ka zemes gabala īpašnieka prasība pret personu, kurai nodotas attiecīgās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas tiesības vēršama tad, ja nav noslēgti zemes nomas līgumi atbilstoši šā likuma 50.panta pirmās daļas 3.punkta prasībām. Minētā tiesību normu redakcija bija spēkā arī tad, kad starp pusēm nodibinājās piespiedu nomas tiesiskās attiecības. Piemērojot šīs normas sistēmiski un atbilstoši to mērķim, secināms, ka primāri pienākums noslēgt līgumu (un līdz ar to arī tiesības to prasīt) ir dzīvokļu īpašniekiem.

Ievērojot minēto, nav konstatēti tādi apstākļi, kas kavēja zemes īpašniekam izmantot savas tiesības - celt prasību pret atsevišķiem dzīvokļa īpašniekiem iekams bija iestājies noilgums.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka noilguma institūts civiltiesībās veidots ar mērķi novērst nenoteiktību mantiskajās attiecības, radīt skaidrību tad, ja kāda persona ilgstoši neīsteno tiesības vai neprasa novērst iespējamo strīdu par tām. Nebūtu saprātīgi pieļaut, ka iespējamais parādnieks uz mūžīgiem laikiem atrodas zem parāda atprasīšanas vai vismaz tiesāšanās Damokla zobena un nevar plānot savu darbību, izslēdzot šādus draudus (sk. Torgāns K., Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: TNA, 2006, 276.lpp).

Augstākās tiesas Senāts 2010.gada 21.aprīļa spriedumā lietā Nr.SCK-100/2010 norādījis, ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājums par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jānoskaidro

faktiskie apstākļi vai jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

[6.2] Ņemot vērā minēto, tiesa spriedumā detalizēti neatrunā visus lietas dalībnieku norādītos argumentus, jo, pirmkārt, tie nevar ietekmēt tiesas iepriekš izdarītos secinājumus, otrkārt, kā atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(sk., piemēram, 1994.gada 19.aprīļa sprieduma lietā "Van de Hurk v. The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90) 61.punktu*). Tiesai ir jāuzklausa visi argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.10153/82*).

Ievērojot minēto, kā arī faktu, ka prasības tiesības noilgums pret atbildētājiem iestājies 2013.gada 1.janvārī, prasītājs pret atbildētājiem par saistību izpildi tiesā vērsies tikai 2017.gada 31.maijā secināms, ka prasījumam ir iestājies noilgums, līdz ar to AS "Latzemes aktīvi" vienkāršotās procedūras prasība pret /pers. B/ un /pers. C/ ir noraidāma.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos, līdz ar to prasītāja valsts labā piedzenama valsts nodeva (15 % no prasības summas 1585,49) 237,82 EUR un tās samaksa veicama Valsts kasei Konta Nr.LV55TREL1060190911200.

[7.1] Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmo daļu, 40.panta pirmo daļu, no prasītāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, konkrēti ar prasības pieteikuma noraksta, paskaidrojumu un tiesas paziņojumu piegādāšanu saistītie izdevumi 8,18 EUR apmērā., kas maksājami Tiesu administrācijai - Konta Nr. LV51TREL2190458019000. Iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, Lieta Nr.C68394617.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. - 193., 204.1 un 220.25pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt pilnībā AS "Latzemes aktīvi", reģ. nr. 40003347400, vienkāršotās procedūras prasību pret prasības pret /pers. B/, personas kods /personas kods/ un /pers. C/, personas kods /personas kods/, par naudas piedziņu.

Piedzīt no AS "Latzemes aktīvi", reģ. nr. 40003347400, valsts nodevu 237,82 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,18 EUR.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Sondare